

Dosarul nr. 3ra-1089/22
2-21067704-01-3ra-20102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: A.Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, Gr.Dașchevici, A.Bostan)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Anatolie Croitoru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă, cu achitarea diferenței pentru perioada precedentă,

împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Anatolie Croitoru și a fost menținută hotărârea din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 6 mai 2021 Anatolie Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă, cu achitarea diferenței pentru perioada precedentă.

În motivarea acestei acțiuni, Anatolie Croitoru a indicat că, prin ordinul nr. 075 din 29 iunie 2012 a Serviciului de Protecție și Pază de Stat, a demisionat din data de 29 iunie 2012, la împlinirea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie. Ulterior, în perioada 5 iulie 2012 – 1 februarie 2021 s-a reangajat și a activat în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat.

Conform adeverinței din 10 februarie 2021 eliberată de Serviciul de Protecție și Pază de Stat s-a confirmat că a fost acceptată demisia lui Anatolie Croitoru în conformitate cu art. 34 al Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție de Pază și Stat, cu vechimea de muncă ce-i acordă dreptul la pensie.

Totodată, la data demisionării, vechimea în muncă calculată conform prevederilor Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544/1993, a constituit 36 ani 01 luni și 24 zile, drept confirmare servind ordinul Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr.28p/r din 1 februarie 2021.

În legătură cu acumularea unui stagiu de muncă suplimentar, la data de 15 februarie 2021, reclamantul s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru cu solicitarea de a-i recalcula pensia.

Prin decizia nr.91/20213317 din 26 februarie 2021 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Chișinău, Centru, a fost refuzat în recalcularea pensiei pe motiv că, reclamantul este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită din 30 iunie 2012 de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat, iar Legea nr.1544 din 1993 nu prevede stabilirea/recalcularea repetată a dreptului la pensie după o eventuală angajare în serviciu militar.

Exprimându-și dezacordul cu decizia enunțată, în data de 18 martie 2021, Anatolie Croitoru a înaintat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, solicitând anularea actului administrativ individual defavorabil – decizia nr. 91/20213317 din 26 februarie 2021 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă, cu achitarea diferenței pentru perioada precedentă, însă prin decizia din 2 aprilie 2021, autoritatea publică ierarhic superioară a respins cererea prealabilă invocând aceleași motive de drept și de fapt ca în decizia nr.91/20213317 din 26 februarie 2021 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Chișinău, Centru.

În opinia sa, decizia și răspunsul în cauză sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece art. 51 alin. (1)-(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne în coroborare cu art. 61 alin. (1) din aceeași lege, prevăd expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul survenirii unor circumstanțe ce cauzează modificarea mărimii pensiei.

Reclamantul a precizat că acest fapt, nu este condiționat de obținerea dreptului la pensie pentru limită de vârstă și nici de alte elemente, dar de existența circumstanțelor ce determină majorarea pensiei. În speță, au survenit circumstanțe care cauzează mărirea pensiei și respectiv, generează recalcularea pensiei, și anume desfășurarea lui Anatolie Croitoru a serviciului în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, în perioada 5 iulie 2012 – 1 februarie 2021, perioadă ce urmează a fi inclusă în vechimea în muncă.

Cu alte cuvinte, s-a stabilit cu certitudine obținerea dreptului la pensie de către reclamant pentru vechimea în muncă, însă ulterior fiind angajat, stagiul – vechimea în muncă s-a mărit conform actelor eliberate de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat fiind de 36 ani 01 luni, 24 zile, iar la rândul său, aceste circumstanțe constituie temei de recalculare a pensiei.

În acest context a fost menționat că, dreptul persoanei la recalcularea pensiei, este un drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată prin lege să recalculeze și stabilească pensia reclamantului Anatolie Croitoru, or prin respingerea

cererii se duce la încălcarea dreptului la proprietate la pensia neprimită, fapt ce ar încălca un drept constituțional.

În opinia sa, argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, Legea nr. 1544 din 1993 nu prevede stabilirea/recalcularea repetată a dreptului la pensie după o eventuală angajare în serviciul militar este neîntemeiat, or reclamantul a prezentat acte suplimentare ce-i acordă dreptul la reexaminarea pensiei în sensul majorării, iar legiuitorul nu a stabilit că aceste acte trebuie să fi existat până la data stabilirii pensiei.

Reclamantul a susținut că de fapt nu pretinde la stabilire repetată a pensiei, ci la recalcularea acesteia cu scopul obținerii unei pensii mai bune, drept garantat de Constituție, iar o interpretare abuzivă în defavoarea părții slabe (a pensionarului) a prevederilor legale ce stabilesc recalcularea pensiei duce, în mod inevitabil, la încălcarea nu doar a prevederilor legale naționale, dar și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova face parte.

La rândul său, Casa Națională de Asigurări Sociale, neîntemeiat a refuzat să includă perioada contributivă, lucrată efectiv ca circumstanță generatoare a dreptului pentru recalcularea vechimii în muncă și a pensiei. Or, prin lege Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să recalculeze pensia reclamantului reieșind din actele suplimentare prezentate, cu efectuarea recalculărilor din data stabilirii pensiei.

Din aceste considerente, Anatolie Croitoru a depus prezenta acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea deciziei nr.91/2021/3317 din 26 februarie 2021, prin care a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil, prin care să-i fie recalculată pensia pentru vechime în muncă a lui Anatolie Croitoru, cu achitarea diferenței pentru perioada precedentă.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Anatolie Croitoru a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 29 octombrie 2021, Anatolie Croitoru a depus apel, care ulterior la data de 21 februarie 2022 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 11 octombrie 2021 (f.d.46), iar hotărârea motivată a fost notificată apelantului Anatolie Croitoru în data de 28 ianuarie 2022 (f.d.65). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 29 octombrie 2021 (f.d.50) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 21 februarie 2022 (f.d.70) sunt în termen.

Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Anatolie Croitoru și a fost menținută hotărârea din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La data de 12 iulie 2022, Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 14 septembrie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a invocat dezacordul cu actele judecătorești contestate, considerându-le neîntemeiate prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan a considerat ca neîntemeiat argumentul instanței de apel, precum, că cererea lui Anatolie Croitoru nu cade sub incidența art. 61 din Legea 1544/1993, care nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare, or, prevederile art. 61 alin. (1) din Legea 1544/1993 reglementează expres că dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

În speță au survenit circumstanțe care, generează recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu stabilită anterior, și anume prezentarea actelor suplimentare ce confirmă reangajarea lui Anatolie Croitoru în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, în perioada 3 august 2015 - 1 februarie 2021, perioadă ce urmează a fi inclusă în vechimea în muncă.

Astfel, s-a stabilit cu certitudine obținerea dreptului la pensie de către reclamant/recurent pentru vechimea în muncă, iar ulterior fiind angajat, stagiul – vechimea în muncă s-a mărit conform actelor eliberate de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat fiind de 36 ani 01 luni, 24 zile, ce constituie temei de recalculare a pensiei. Or, recurentul/reclamant a solicitat recalcularea pensiei, prezentând acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei.

În acest context, nu poate fi reținut nici argumentul instanței de fond, preluat de către instanța de apel, privind lipsa prevederilor legale, ce i-ar oferi dreptul recurentului/reclamant de a beneficia de recalcularea pensiei sale pentru vechime în muncă, or, lipsa unei reglementări exprese a situației date nu poate fi apreciată ca fiind justificat refuzul de recalculare a pensiei prin prisma art. 195 Cod administrativ, art. 5 alin. (2) Cod de procedură civilă și jurisprudența CtEDO.

La data de 26 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale copia motivării recursului depus de Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Cu toate că autoritatea publică intimată a recepționat corespondența în data de 26 octombrie 2022, până la data examinării cauzei, nu a făcut uz de dreptul său și nu a formulat referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței

de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 14 iunie 2022, fiind notificată recurentului Anatolie Croitoru în data de 16 septembrie 2022 (f.d.105a).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la data de 12 iulie 2022, cât și motivarea acestuia prezentată la data de 14 septembrie 2022, anterior recepționării copiei deciziei contestate, sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Anatolie Croitoru, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron